

Dansöversyn

Dans på Gotland

Framtagen av regionstyrelseförvaltningen

Datum 2024-01-31

Dansöversyn

Innehåll

1. Dansfrämjande insatser i andra regioner	1
1.1 Region Blekinge Kronoberg	1
1.2 Region Dalarna.....	3
1.3 Region Halland	4
1.4 Region Jämtland Härjedalen.....	5
1.5 Region Norrbotten	6
1.6 Region Skåne / Riksteatern Skåne	7
1.7 Region Uppsala	9
1.8 Region Östergötland	10

1. Dansfrämjande insatser i andra regioner

Under arbetet med översyn av dansområdet på Gotland, har Region Gotlands kultur- och fritidsavdelning kontaktat ett urval av andra regioner i Sverige för att insamla kunskap om hur de arbetar strategiskt och operativt med dansområdet. Intervjuförfrågan sändes ut till föreningen Samarbetsrådet för Regional Dansutveckling (SRD) som samlar Sveriges danskonsulenter. Åtta olika regioner deltog i undersökningen.

1.1 Region Blekinge Kronoberg

Intervju med Linda Gribbe, anställd vid Regionteatern Blekinge Kronoberg som projektledare för Lokstallarna och Brådjupa - Blekinge dansfestival.

Regionteaterns politiska uppdrag är att skapa scenkonst, dans och teater, för barn, unga och vuxna i Blekinge och Kronoberg, men även i andra delar av södra Sverige. Ett särskilt fokus ska läggas på barn och unga. Regionteatern ska hålla en hög konstnärlig nivå och vara ett nav för scenkonsten i regionen. Regionteatern skall satsa på nyskapande och konstnärlig förnyelse, mobilisera deltagande, åstadkomma förändring och bygga engagemang och tillhörighet.

Verksamheten bedrivs genom produktion, samproduktion, pedagogisk verksamhet, programverksamhet samt residens- och gästspelsverksamhet. Barn och unga är en prioriterad målgrupp för verksamheten och dansverksamhet är en del av det politiska uppdraget sedan 2017. Regionteatern har sina fasta lokaler på Ringsberg i Växjö och Lokstallarna i Karlshamn.

Det finns inga dansutvecklare anställda i den nuvarande organisationen utan det är tre personer som arbetar med dans under titlarna danschef/konstnärlig ledare dans, dansproducent och projektledare. Linda Gribbe är projektledare för en ny dansfestival som heter Brådjupa och Lokstallarna som är organisationens dansscen och verksamhetsplats. De tre funktionerna bidrar till arbetet med den långsiktiga planeringen för dansverksamheten som bland annat innefattar samverkan med dansaktörer, genomförande av residens, gästspel via Dansnät Sverige och Riksteatern, bevakning av fältet, arrangemang av workshops och publikutveckling.

Brådjupa - Blekinge dansfestival är ett samarrangemang mellan Regionteatern Blekinge Kronoberg och Dans i Blekinge. Brådjupa sker i Lokstallarna i Karlshamn och från att ha skett både 2021 och 2022. Från och med 2024 blir festivalen en biennial. Syftet med Brådjupa är att fortsätta att etablera Blekinge som en attraktiv region för danskonstnärer och dansintresserad publik. Att främja den professionella danskonsten i länet, och på sikt bli en internationell hub, en mötesplats och en plattform för samtida dans.

Dans i Blekinge är en ideell förening som startades 2013 av Anna Johansson, Malin Granqvist och Rebecca Yates. Under åren har de byggt upp en omfattande och bred dansverksamhet som inkluderar residens, produktion av egna föreställningar och projekt för barn, unga, hälsa och äldre. De anordnar Sommardans med ungdomar från hela Blekinge. Sedan 2022 repeterar sommardans Blekinge i Lokstallarna. 2016 startade de projektet Unga dansare. Projektet riktar sig till dansare som just avslutat eller ha påbörjat en utbildning inom dans och scenkonst. Projektet vill lyfta och erbjuda unga dansare arbetserfarenhet. Föreningen stöttar scenkonstnärer och producenter i sina projekt samt ordnar träningar och workshops för både ungdomar och professionella dansare. Från 2023 har Dans i Blekinge mottagit verksamhetsbidrag från Statens kulturråd.

I regionen Kronoberg finns ingen organisering eller nätverk som samlar dansaktörer likt Dans i Blekinge. För att främja de aktörer som finns i Kronoberg har Regionteatern aktivt sökt upp de aktörer som arbetar med dans och beställt verk av dessa, som ett sätt att stödja dessa aktörer.

Regionteaterns huvudsakliga scenkonsthus finns i Växjö, men sedan 2019 har man en scen för dans i Karlshamn som kom till utifrån ett regionalt initiativ. Man ville utveckla dans i Blekinge och politiken ställde frågan till teatern om man ville ta sig an ett utökad dansuppdrag. Man ställde samtidigt en fråga till alla kommuner i Blekinge om vilka som skulle kunna tänka sig att härbärgera en sådan satsning. Karlshamns kommun nappade på idén och bestämde sig för att inkludera dans i deras kultur- och föreningshus Lokstallarna. Utvecklingsarbetet av huset blev ett steg i att skapa ett nytt attraktivt scenkonsthus med fokus på dans. Bland annat har man byggt om golvet, investerat i ny teknik, byggt om loger och toaletter samt installerat en ny läktare som ger lokalen flexibla förutsättningar. Satsningen på Lokstallarna är en av de större insatserna som gjorts inom kulturen i Blekinge på 20 år. Scenen är tio meter bred, åtta meter djup men kan förlängas ytterligare fem meter om man tar bort en fond för att nyttja hela scenens djup.

Regionteatern Blekinge Kronoberg bidrar till nätverket Dansbygd Syd som drivs genom Regionsamverkan Sydsverige. Dansbygd Syds medlemmar är fria danskonstnärer som är verksamma utanför storstäderna i södra Sverige. De anordnar bland annat träffar med presentationer av medlemmarnas konstnärliga praktiker. I samband med senaste Brådjupa

anordnade Danssamverkan Sydsverige en konferens för att komma vidare i utvecklingen av danskonsten i de sex sydligaste länen i Sverige. Konferensen syfte var att inleda ett arbete för att kartlägga södra Sveriges struktur när det gäller institutioner, fria konstnärer, plattformar och arrangörer av danskonst. Därefter leddes en diskussion med konstnärer av en moderator som lyfte olika konstnärers arbetssituation.

1.2 Region Dalarna

Intervju med Annelie Gardell, anställd vid Dalateatern som verksamhetsutvecklare inom dans.

I Region Dalarnas Kultur- och bildningsplan för åren 2019 till 2022 lyftes dans som ett särskilt prioriterat område, med målet att stärka infrastrukturen för dans. 2019 fick Dalateatern det regionala uppdraget att lyfta danskonsten och har som en följd av detta en särskild verksamhetsutvecklare för dans. Även Folkmusikens Hus fick ett särskilt uppdrag att främja den sceniska folkdansen. Dalateatern blev part i Dansnät Sverige med Sätters kommun som underpart, vilket innebar att Dalarna kan ta emot dansgästspel och residens med hög konstnärlig kvalitet på nationell och internationell nivå. Utöver detta samarbetar Dalateatern med Riksteatern kring arrangemang av föreställningar och det finns ett särskilt nätverk för yrkesverksamma inom danskonsten i Dalarna.

Sätters kommun och kulturföreningen Magasinet i Falun har visat särskilt intresse för att satsa på dans som konstform. Dalateatern initierade ett avtal med Sätters kommun som underpart i Dansnät Sverige.

Kulturföreningen Magasinet i Falun är kulturella entreprenörer med en lokal som satsar på bred konst och kultur. Stora investeringar kommer sannolikt att krävas för att lokalen ska fungera som dansscen, som att utrusta lokalen med dansgolv och flexibla scenlösningar på plats.

Ett 30-tal yrkesverksamma utövare inom dansområdet har gått samman och bildat Nätverket Dans i Dalarna. På så vis synliggörs den professionella danskonsten. Nätverket samordnar workshops och lyfter frågor kring dansutveckling.

Dalateatern är en av Sveriges länsteatrar, med uppdrag att turnera i Dalarna. Teatern har sitt säte i Falun i ett eget hus som ägs av Falu kommun som delar hus med kommunens kulturskola. Scenmåtten och utrymmet i Dalateaterns lokaler är begränsade, vilket gör att verksamhetsutvecklaren ofta hyr det närliggande Kulturhuset Tio14 i Falun. Upplägget innebär att verksamhetsutvecklaren måste bekosta lokal, teknik, tekniker och övriga faciliteter som krävs för att kunna möjliggöra inkommande gästspel i Falun.

Verksamhetsutvecklaren arbetar även för att dans ska kunna presenteras i hela länet på de platser och scener som finns. Turnéer har genomförts med gästspel i Idre, Älvdalen, Smedjebacken, Säter och Orsa. Residens i samarbete med Konsthallen Meken i Smedjebacken, Black box i Borlänge och Sätters kommun. Festival Flock genomfördes i september 2022 på Magasinet och återkommer november 2023.

Tre till fyra residens pågår i Falun och Borlänge arrangerat av verksamhetsutvecklaren per säsong. Verksamhetsutvecklaren tror att det måste hittas fler platser för residens i framtiden.

Space and Place är ett treårigt dansresidensprojekt och samarbete mellan Riksteatern Dalarna, Dalateatern och Riksteatern. Projektets unika utgångspunkt är ett arrangörsutvecklade perspektiv, där arrangören och deras idéer och tilltänkta platser för dansresidens skapar nya möten mellan dans och kommunens invånare. Arrangörerna som deltar i projektet är Kulturföreningen Welest - en del av Riksteatern i Älvdalen, Ludvika teaterförening - en del av Riksteatern och Riksteatern Falun. 2022 startade residensprojektet med dansresidens i Maskinhuset i Grängesberg. 2023 är fokus på arrangören Kulturföreningen Welest i Älvdalen, där man under våren har två lokalt anställda "konstnärliga arrangörer" från arrangörsföreningen. Residenset kommer äga rum på gömda/glömda platser i kommunen. Projektet planerar också att fortsätta samarbetet med Ludvika teaterförening och Maskinhuset i Grängesberg under sommaren 2023.

1.3 Region Halland

Intervju med Marta Vassegard, anställd vid Region Halland – Kultur i Halland som dansutvecklare.

Rum för Dans är Hallands dansinstitution. Institutionen har inget eget hus, utan drivs i ett samarbete mellan Falkenbergs kommun, Kungsbacka kommun och Region Halland. Vissa år har Halmstad kommun gått in i samarbetet för att ta emot gästspel. 2022 fyllde Rum för Dans tio år. Organisationen består av en verksamhetsledare och konstnärlig ledare, en producent, en dansutvecklare samt en scenkonstchef. I Falkenberg finns en ansvarig för information och publikarbetare samt en tekniskt ansvarig och Kungsbacka finns en producent knuten till Rum för Dans. Dessa funktioner finansieras av de respektive kommunerna.

Rum för dans består av tre verksamhetsben; gästspel, residens och samproduktion. Sedan starten har Rum för Dans presenterat ett brett utbud av gästspel med nationella och internationella kompanier. Man presenterar verk av så väl etablerade som nya koreografer. Verksamheten utgår från de två scenerna Kungsbacka Teater och Falkhallen, två moderna och fullt utrustade scener särskilt lämpade för den nutida danskonsten. Rum för Dans erbjuder danskompanier och koreografer repetitionsutrymme och skapar produktionsmöjligheter i residensform. Rum för Dans är en av parterna i turnénätverket Dansnät Sverige och genom detta partnerskap har publiken i Halland kunnat möta ett regelbundet utbud av nationella och internationella föreställningar. Genom Dansnät Sverige är Rum för Dans också med och samproducerar föreställningar. Arrangörer i andra halländska kommuner bidrar till att öka det regionala utbudet och bidrar till en helhet. Runt föreställningarna arrangeras även samtal, workshops, öppna repetitioner och andra händelser för att arbeta med publikutveckling på olika orter.

Andra scener som används för att presentera dans är Teater Halland, Hallands konstmuseum, Kulturhuset Najaden och Argus i Falkenberg. Under 2022 arrangerade Rum för Dans totalt 15 föreställningar, sex samproduktioner och residens, samt 59 övriga arrangemang och aktiviteter inom dans.

Verksamheten har valt att göra flera workshops offentliga, d.v.s. tillgängliga för alla och utan krav på danserfarenhet. Detta som ett sätt att skapa nyfikenhet kring dans och erbjuda möjlighet till fördjupad danskunskap hos fler. Man har erbjudit workshops för högstadieskolor, gymnasieskolor, folkhögskolor, danspedagoger och professionella danskonstnärer runtom i Halland.

Under senare år har man arbetat målmedvetet för att nå en yngre publik. 2022 har Rum för Dans samarbetat med Ung i Kungsbacka, Kulturskolan och Psyklyftet. Koreografitävlingen Skapa Dans är ett permanent inslag verksamheten och fortsätter stötta unga som vill ge sig på koreografi. En utlysning av ett dansresidens på Teater Halland för kompanier som vill producera en ny föreställning för barn och unga utlystes. Under 2023 kommer Rum för Dans presentera föreställningar för små barn som är mellan 0–12 månader och uppåt i Rum för Dans gästspelsprogram.

Dansutvecklaren arbetar med att främja dansinsatser i hela regionen, bland annat genom att sprida dansföreställningar och workshops för barn och unga. Detta möjliggörs med en subvention, där regionen står för 50 % av den totala kostnaden och resterande delen står de olika arrangörerna för. Urvalet av föreställningarna som tilldelas subventionen görs för ett år i taget, från höst till höst.

Region Halland ingår i Danssamverkan Sydsverige inom Regionsamverkan Sydsverige. Arbetet påbörjades 2016. Under perioden 2020 till 2022 har uppdraget handlar om att skapa:

- En stark infrastruktur på institutionell nivå för danskonst i södra Sverige.
- Ökad tillgänglighet till danskonst
- En stark regional röst nationellt och internationellt.

Utifrån detta har beredningsgruppen formulerat och i arbetsgruppen förankrat följande initiativ:

- Turnéutbyte.
- Samarbete kring residens och samproduktioner.
- Stödja och stärka regionala danskonstnärer.
- Publikutveckling/dansutveckling.
- Omvärldsbevakning och nätverkande.
- Gemensamma problemformuleringar.

1.4 Region Jämtland Härjedalen

Intervju med Anna Eriksson, anställd vid Estrad Norr som producent samt danskonsulent för Region Jämtland Härjedalen.

Estrad Norr är en regional scenkonstverksamhet med kulturpolitiskt uppdrag att driva den samlade scenkonstverksamheten i Jämtland Härjedalen. Estrad Norr finansieras av Statens kulturråd och Region Jämtland Härjedalen. Sedan 2018 har Estrad Norr en producent och danskonsulent anställd för att uppfylla regionens uppdrag inom dansområdet. Tidigare hade musikproducenten i verksamheten även arbetat med dans. Sedan 2018 har arbetet med främjandeinsatser för dans ökat i regionen.

Estrad Norr arbetar för att sprida dans som eget konstnärligt område i länet. Fokus är framför allt att göra insatser för barn och unga och samverka med skolan. Estrad Norr anlitar frilansande dansare och grupper från hela landet för att genomföra turnéer och workshops på länets skolor. Estrad Norr turnerar mellan sex till tio dansproduktioner per

år. Föreställningarna når skolor, bygdegårdar eller andra samlingslokaler där det är möjligt att arrangera dans. Det finns ingen naturlig plats och dansanpassad scen i dagsläget. Därför fokuserar danskonsulenterna på att hitta och skapa ett utbud som är lätt att turnera i regionen. Som fri grupp eller dansaktör kan man sända in förslag till Estrad Norr om att turnera hos dem. Fönstret är öppet mellan maj och september för att sända in sina förslag till verksamheten.

Estrad Norr använder sig av Storsjöteatern i Östersund för att kunna presentera större gästspel, exempelvis föreställningar av Norrdans. Om föreställningarna i det stora formatet riktas till skolor, bokar och anordnar Estrad Norr gratis bussar som utgår från de olika kommunerna och gör det möjligt för skolorna att ta del av gästspelen i Östersund. Estrad Norr samverkar med andra aktörer i länet för att kunna erbjuda den offentliga publiken möjlighet att ta del av professionella dansföreställningar. Under 2022 hade dansföreställningen ”This is home” premiär som ett resultat av ett communitydansprojekt som genomförts på tre orter i Jämtland under hösten 2021 och våren 2022. Med detta projekt upplever danskonsulenterna att man har stärkt publikintresset för dans.

Dansträning för professionella och yrkesverksamma dansare i länet erbjuds regelbundet under året i form av workshops och morgonklasser. För denna verksamhet motar Estrad Norr stöd från Statens kulturråd.

Dans Region Jämtland Härjedalen är ett nätverk som förenar yrkesverksamma dansare, danspedagoger, koreografer och danskonstnärer i Jämtland Härjedalen. Nätverket startades av Estrad Norr 2019. De har därefter anordnat träffar i Östersund ett par gånger i månaden, för att träna och samtala om dans. De engagerar koreografer och danspedagoger från hela Sverige för att inspirera sina lokalt baserade dansare.

Med start 2020 bedriver Konstnärsnämnden internationellt dansresidens i Östersund i samverkan med Estrad Norr. Residensen erbjuder en Sverige-baserad danskonstnär att bjuda in en internationell kollega för två veckors arbete i Svarta lådan på Estrad Norr. I residensstipendierna ingår personligt stipendium samt resa och boende. Estrad Norr bidrar med nätverk och personella resurser för att danskonstnären ska få möjlighet att utveckla och fördjupa sitt konstnärskap.

Danskonsulenterna har senaste åren provat att inkludera performance och dans i miljöer som inte är traditionella scener. Bland annat har man arrangerat performance i mindre lanthandlar för att skapa ett möte mellan orsbor och dansare som skapar en avdramatiserad upplevelse av vad dans och performance kan vara. Det har också bidragit till att ge personer som annars inte skulle komma till den klassiska teatern att uppleva dans.

1.5 Region Norrbotten

Intervju med Rebecka Strand, anställd vid Region Norrbotten som danskonsulent samt Irma von Platen, projektledare vid Dansutveckling Norrbotten.

Dans i Nord är Region Norrbottens dansinstitution som arrangerar, producerar och förmedlar professionell danskonst. Verksamhet är baserad i Piteå och får stöd av Kulturrådet, Piteå kommun och Region Norrbotten. De arbetar för att vara en dansplattform för lokal, regional, nationell och internationell danskonst. Dans i Nord vill främja möjligheterna för länsinvånarna i Norrbotten att kontinuerligt ta del av ett kvalitativt utbud av dans. Unga Dans i Nord skapar särskilda aktiviteter och föreställningar som barn

och unga kan ta del av. Det rör sig om professionella dansföreställningar, både för skolan och allmänheten.

Dans i Nord arbetar med att skapa samverkan mellan olika aktörer i Norrbottens kommuner, bland annat för att skapa olika residens för professionella danskonstnärer. Till detta hör främjande arbete som inkluderar publiksamtal, workshops och att locka ny publik. I samverkan med Luleå, Piteå och Haparanda kommun har dansserier med abonnemang initierats och utvecklats till att nå en växande publik.

Regionens danskonsulent arbetar för att främja och utveckla dans i länet med fokus på barn och unga samt yrkesverksamma inom dansområdet. Danskonsulenterna initierar och samverkar i olika projekt och är en länk mellan dansfältet och olika aktörer i samhället som skola, föreningar, kommuner och enskilda. Danskonsulenterna arrangerar eller samarrangerar även workshops, residens och fortbildningar för dansare och koreografer. Danskonsulenterna fungerar även som en arbetsförmedlare kopplat till olika uppdrag för dansverksamma inom exempelvis skola och kommun.

Regionen arbetar tillsammans med Riksteatern Norrbotten då de har en viktig roll med ett nationellt dans- och samtida cirkusuppdrag och arbetar till viss del med att stödja professionella danskonstnärer med särskilt fokus på den regionalt producerade dans- och scenkonsten.

Bland de residens som finns i Norrbotten räknas Luleå Dans- och cirkusresidens som drivs av Dansinitiativet på uppdrag av Luleå kommun. Dans i Nord med verksamhetsbas i Piteå tillhandahåller residensperioder för danskonstnärer. Northern Sustainable Futures Residens, ett innovativt center för konst och kultur, erbjuder residensmöjligheter och boende för konstnärer beläget i Moskosel i Arvidsjaur. Danskonsulenterna arrangerar utöver detta en till två residens per år och är en länk till de residens som finns i kommunal regi.

I januari 2023 inleddes projektet Dansutveckling Norrbotten, initierat av danskonsulenterna i Norrbotten. Projektet kommer att pågå under tre år och är ett regionalt utvecklingsprojekt finansierat av Kulturrådet och Region Norrbotten. Danscentrum Norrs roll är som samverkanspart och arbetsgivare till två projektledare. Projektets mål är att förbättra förutsättningarna för danskonstnärer att bo och verka i Norrbotten, att göra regionen attraktiv för fler att etablera sig och arbeta för att antalet verksamma inom dansfältet i länet på sikt skall öka. För att eventuella framtida resurser ska läggas på dom insatser som gör allra störst skillnad för de verksamma inleds projektet med en förstudie med syfte att utreda det fria dansfältets behov samt kartlägga befintliga eller eventuell avsaknad av regionala resurser.

I Norrbotten finns Dansinitiativet som arbetar med konstnärlig utveckling inom dans. Dansinitiativet är både ett kompani och Norrbottens första fria scen och tar utgångspunkt i dans och samtida cirkus. De utgår lokalt, turnerar regionalt, samverkar nationellt och samarbetar i Barentsregionen.

1.6 Region Skåne / Riksteatern Skåne

Intervju med Claes Forsell Andersson, anställd vid Riksteatern Skåne som scenkonstkonsulent på uppdrag av Region Skåne.

Riksteatern Skåne har sedan 2013 en anställd scenkonstkonsulent med inriktning dans. Konsulenterna verkar för att stärka och utveckla dansområdet regionalt samt tillgängliggöra

dans för allmänheten genom stöd, projekt och samverkan. Riksteatern Skåne har varit med att initierat en rad olika projekt som bidragit till danskonstens framväxt i regionen. Ett exempel är utvecklingsprojektet VASS som tagit fram en modell för hur verksamheterna Danscentrum Syd, Riksteatern Skåne och Teatercentrum Södra kan samverka för att få fler att ta del av den fria scenkonsten regionalt. VASS syftar till att skapa goda relationer mellan arrangörer och producenter i ett gemensamt arbete med regionala produktioner av hög kvalitet och aktualitet. Ett av effektmålen med projektet är att bidra till att fler scenkonstproduktioner och grupper når ut i hela regionen. Att produktioner som annars skulle ha stannat i en större stad även får möten en publik i mindre städer och orter. Projektet har byggt på att de turnerande grupperna återkommer till vissa orter och att relationer mellan publik och utövare har stärkts längs vägen. Urvalet av föreställningar har gjorts gemensamt av Danscentrum Syd, Riksteatern Skåne och Teatercentrum Södra. De lokala arrangörerna och teaterföreningarna har upplåtit sin scen som en andra hemmascen för grupperna. Grupperna har fått hela gaget för föreställningarna subventionerat av projektet, men arrangörerna fick behålla biljettintäkterna. De kunde även få förlustbidrag i det fall det behövdes. Att bygga en större publik för dans har varit det primära målet. Arrangörerna och de gästande grupperna tog ett gemensamt ansvar för marknadsföring och publikarbete.

Riksteatern Skåne fördelar Region Skånes subventioner för professionell scenkonst i förskola, grundskola och gymnasium. Stödet söks av kommunerna i Skåne och ett av kraven är att kommunen som ansöker möter upp med minst motsvarande belopp. Scenkonstsubventionerna fördelas till de skånska kommunerna i slutet av februari och söks av ansvarig kultursamordnare en gång per år.

Sedan 2016 arbetar danskonsulenten koncentrerat med ett antal orter och aktörer regionalt inom ramen för satsningen Dansnoder. Dansnoder startades med hjälp av projektmedel från Region Skåne. Arbetet handlar om att identifiera resurser för att stärka dansutveckling lokalt och delregionalt. Scenkonstkonsulenten menar att samverkan mellan och inom kommuner har gjort att danskonsten blivit en tydligare del av det som arrangeras och diskuteras med hjälp av denna typ av satsning. Genom att Riksteatern Skåne initierade samtal om de behov, utmaningar och möjligheter som fanns för danskonsten, hamnade frågor om dans högre upp på agendan och blev aktualiserad för fler. Detta ledde till fler konkreta samarbeten och till att dansaktörer valde att samverka, träffas och dela information med varandra. Sedan 2018 är arbetet med Dansnoder en integrerad del i Riksteatern Skånes dansutvecklande arbete och man avser att utveckla och initiera samverkan regionalt och delregionalt även fortsättningsvis.

Riksteatern Skåne driver det digitala kalendariet SeDans. Kalendariet lyfter fram de professionella dansarrangemangen i Skåne, Halland och Kalmar län. SeDans skapades för att underlätta för den dansintresserade att hitta aktuella föreställningar och få tillgång till relevant information om de respektive evenemangen.

Sedan 2023 är Riksteatern Skåne nationell projektägare för kommunkoreograf-projektet som äger rum på olika håll i landet. Kommunkoreograf (KOKO) är ett pågående treårigt interregionalt projekt med utvecklingsmedel från Statens kulturråd, som har drivits av Dans i Stockholm under åren 2016–2018. Under 2018 anslöt Västra Götalandsregionen till satsningen. Sedan 2020 är Region Skåne aktiv i arbetet med KOKO. Projekten i Skåne drivs av Riksteatern Skåne med medel från Region Skåne i samverkan med mottagande kommuner. KOKO har som målsättning att genom längre dansresidens skapa en modell

för fler möten kring dans och danskonst i en kommun. I dagsläget har Riksteatern Skåne tillsammans med Svalövs och Staffanstorps kommun en utlysning om ett kommunkoreografprojekt i Svalöv 2023–2024.

Mot bakgrund av de dansutvecklande projekt, åtgärder och insatser som gjorts skapade Riksteatern Skåne en ny sorts utbudsdag för dans i samverkan med Danscentrum Syd. Den nya biennala utbudsdagen och mötesplatsen för dansområdet har fått namnet Södra Sverige Dans. Där sammanförs dansgrupper och arrangörer för att dela samma upplevelse och program. Utbudsdagen arrangerades första gången 2023 och följs upp med en konferens 2024. Därefter sker en ny utbudsdag 2025 som även den följs upp med en konferens året därpå. Publikutvecklande aktiviteter och målgruppsarbete samt stimulansmedel följer produktionerna i två år. En mer hållbar modell för turnerande dansverksamhet är målet.

1.7 Region Uppsala

Intervju med Eva Forsberg Pejler, anställd vid Region Uppsala som verksamhetsutvecklare inom dans.

Verksamhetsutvecklaren inom dans i Region Uppsala har som uppdrag är att främja, samordna, utveckla danskonsten i regionen. I detta ingår även arbete för att synliggöra dans som konst- och uttrycksform, öka kunskapen om och stärka strukturerna för danskonstområdet. De primära målgrupperna för dessa satsningar är professionella fria utövare, institutioner, barn- och unga, kommuner och arrangörer i länet.

Verksamhetsutvecklaren har bland annat arbetat fram mentorskapsprogram för utbyte mellan nya och etablerade aktörer inom danskonsten som ett sätt att bidra till utveckling av det regionala dansfältet. Förvaltningen arrangerar även nätverksträffar för dans- och scenkonstaktörer i Region Uppsala.

Sedan 2016 är Region Uppsala part i det nationella turnénätverket Dansnät Sverige där man i dagsläget har arbetat med Uppsala Konsert och Kongress som samarbetspart och hemmascen för gästspelen. Arbetet samordnas av verksamhetsutvecklaren som finansierar gästspelens omkostnader utifrån sin verksamhetsbudget. Genom detta möjliggörs fyra internationella och nationella gästspel årligen som bidrar till att stärka publikutvecklingen för dansområdet i regionen. Under 2023 testar man att arrangera en föreställning via Dansnät Sverige i Knivsta på deras nya centrum för kultur och idrott.

Verksamhetsutvecklaren utlyser sedan 2016 ett nationellt residens inom danskonstområdet. Residenset sträcker sig över två veckor och ger en professionell koreograf möjlighet att arbeta processinriktat tillsammans med inbjudna medsökande. Danskonstnärer från hela Sverige är välkomna att söka. Mottagaren erhåller ett stipendium om 15 000 kronor samt kostnadsfritt boende och tillgång till studio under residensperioden. Residenset är förlagt till Eric Sahlström Institutet i bruksorten Tobo i Tierps kommun. Eric Sahlström Institutet är ett nationellt centrum för dans och folkmusik, där det har bedrivits utbildningar av hög kvalitet sedan 1998. Institutet driver även nätverk och projekt som stärker och utvecklar, synliggör och sprider genrerna folkdans och folkmusik.

Uppsalabaserade koreografen och danskonstnären Maud Karlsson startade en koreografitävling vid Uppsala Dansakademi. Denna tävling fick sedan vidare liv under namnet Skapa Dans som spridit sig till hela landet. Region Uppsala och 13 andra regioner deltar i Skapa dans, där varje region har sin egen deltävling. Vinnare från de respektive regionerna får resa till riksfinalen som arrangeras i samarbete med Riksteatern. De unga

deltagarna mellan 14–22 år får möjlighet att under tre dagar ta del av workshops, se dansföreställningar, träffa dansutbildningar och själva uppträda.

Region Uppsala utlyser varje år danssommarrjobb. Danssommarrjobbet riktar sig till ungdomar som gått ut årskurs 9 som vill prova på yrket som dansare. Tillsammans med en professionell koreograf arbetar dansarna fram en föreställning som visas upp i slutet av projektet på offentlig plats. Danssommarrjobbet är ett samarbete mellan Region Uppsala, Tierps kommun, Östhammars kommun, Älvkarleby kommun och Uppsala kommun. Sedan ett flertal år samarbetar dansverksamheten vid Region Uppsala med Uppsala Konstmuseum inom projektet ”Dans på annorlunda spelplatser”. Dans på annorlunda spelplatser handlar om att visa danskonst på platser där man som publik inte förväntar sig att se dans och att dansen kan ta plats i andra sammanhang.

1.8 Region Östergötland

Intervju med Anna Ljung, anställd vid Dans i Öst som dansutvecklare.

Dans i Öst är en plattform för dans i Östergötland som inspirerar, stöttar och stärker dansen i regionen. Verksamheten, som är en del av Region Östergötland, erbjuder dansresidens, samproduktionsmöjligheter samt ger ekonomiskt stöd till dansare, koreografer, dansproducenter och danspedagoger. I syfte att sprida och stärka dansen bedrivs ett aktivt arbete i samverkan med kommuner, institutioner, Riksteatern samt nationella och internationella samarbetspartners.

Det ideella danslivet i Östergötland består av dansföreningar, dansskolor, kulturskolor och dansgrupper som tillsammans täcker alla genrer. Region Östergötland möjliggör för dessa att delta i det regionala danslivet exempelvis genom arrangemanget Dansens vecka i Östergötland och koreografitävlingen Skapa Dans.

Dans i Öst har drivit det treåriga regionala utvecklingsprojektet ”Möten i Dansen” tillsammans med Riksteatern Östergötland med stöd av Statens kulturråd. Projektet pågick mellan 2019–2022 och innebar att dansresidens skapades i tre orter i Östergötland; Vadstena, Motala och Klockaretorpet i Norrköping. Under våren 2022 togs det fram en skrift som beskriver och presenterar Möten i Dansens olika tre residens men även Möten i Dansen som metod för residens.

Sedan 2016 drivs satsningen DansARR Öst som har gjort att publiken i Östergötland fått ta del av professionell dans runt om i länet. DansARR Öst är en arrangörssatsning för främst scenisk professionell dans i Östergötland som drivs av dansutvecklare Anna Ljung på Dans i Öst/Region Östergötland och riksteaterkonsulent Ulf Thörn för Riksteatern Östergötland. DansARR Öst har stöd av Region Östergötland.

DansARR Öst har sedan starten inneburit utbildningsinsatser för medverkande arrangörsföreningar och kommuner. Dessa utbildningsinsatser har fortsatt kontinuerligt med kompletterande nätverksträffar och även det regionala residensprojektet Möten i Dansen har kroat arm med DansARR Öst. Sedan 2017 har det arrangerats ett stort antal dansföreställningar och tre gemensamma dansturnéer i Östergötland. Deltagande arrangörsföreningar har främst varit Vadstena Teaterförening, Motala Teaterförening och Riksteatern Norrköping som även haft stöd och samarbete med respektive kommun. I vissa insatser och turnéer har Riksteatern Linköping deltagit. I de gemensamma dansturnéerna har även Kulturhuset Finspång och Mjölby teaterförening varit arrangörer.

Nästa fas av arbetet består av att bjuda in fler och nya dansarrangörer att bli en del av det regionala nätverket

Dans i Öst kan gå in med ett arrangörsstöd till arrangörer som arrangerar professionella dansföreställningar i förskola och skola. Detta arrangörsstöd täcker upp kostnader för resor och boendekostnader för de grupper som inte är bosatta i Östergötland. När dansföreställningar arrangeras i förskola och skola, men även offentliga föreställningar både för barn, unga eller vuxna, kan arrangören söka medel till gagekostnaden från regionalt arrangörsbidrag som administreras av Region Östergötland.

Barnkultur Öst, som är Östergötlands digitala kulturutbudskatalog för barn och unga, uppdaterades under 2022. I katalogen fanns 23 dansrelaterade kulturaktiviteter som kan bokas av förskolor, skolor, fritidshem, kultursamordnare, bibliotek med flera. Barnkultur Öst ägs av Region Östergötland och urvalet till katalogen görs av ansvariga kulturtjänstepersoner inom regionen.

Dans i Öst arbetar för att yrkesverksamma danskonstnärer ska kunna bo, verka och utveckla sin dansverksamhet i Östergötland. Detta görs genom att man riktar ett antal olika finansiella stöd till dessa aktörer, men även utveckling och utlysning av residens och samproduktion samt kompetensutveckling genom proffsklasser och nätverk. Det finns även en dansmatta som dansaktörer kan låna av Dans i Öst. Proffsklasser i dans anordnas ett antal gånger per termin och riktar sig till professionella dansare, koreografer och danspedagoger i Östergötland.